

תקנון האתיקה המקצועית של העתונות

אושר במליאת מועצת העתונות ביום 16.5.96

הגדרות

1. "עתון" לרבות אמצעי תקשורת אלקטרוניים ולרבות הבעלים, המו"ל והעורך האחראי של אמצעי התקשורת. "עתונאי" לרבות עורך. "אדם" לרבות תאגיד, חבר בני אדם מאוגד או בלתי מאוגד וגוף ציבורי.

חופש העתונות ואחריותה המקצועית

2. עתון ועתונאי יהיו נאמנים לחופש העתונות ולזכות הציבור לדעת בהגישם לציבור שירות מקצועי ובפירסום מדויק, הוגן ואחראי של ידיעות ודעות.

יושר והגינות

3. א. עתון ועתונאי יפעלו ביושר, בהגינות וללא מורא.
ב. הבטיחו עתון או עתונאי למקור שהידיעה שמסר או הדעה שהביע לא יפורסמו, לא ימסרו אלה לפירסום אף אם יש בהם עניין לציבור.

נאמנות לאמת

4. א. לא יפרסמו עתון או עתונאי ביודעין או כרשלנות דבר שאינו אמת, אינו מדויק, מטעה או מסולף.
ב. לא יימנעו עתון ועתונאי מלפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפירסומו, לרבות בשל לחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים וכן בשל חרם או איום בחרם מודעות.
ג. לא יובאו דברים בשמו של אדם אלא אם הם מובאה ישירה ומדויקת מפיו או ממסמך בכתב. מכתב למערכת מותר לפרסם שלא כלשונו אם כותבו לא אסר זאת מראש ואם בעריכה לא היה משום שינוי מהותי בתוכן המכתב או במשתמע ממנו.

בדיקת העובדות

5. א. לפני פירסום ידיעה כלשהי, יבדקו העתון והעתונאי את נכונותה במקור המהימן ביותר ובוהירות הראויה לפי נסיבות העניין.

- ב. דחיפות הפירסום לא תפטור מבדיקת נכונות הידיעה כאמור.
ג. העובדה כי ידיעה התפרסמה בעבר לא תפטור את הבעלים להסתמך עליה בפירסום מבדיקת מהימנות הידיעה.

אובייקטיביות

6. א. עתון ועתונאי יבחינו בפירסום בין ידיעות לבין דעות.
ב. ידיעה מתפרסמת במסגרת של הבעת דעה יחולו עליה כללי האתיקה הנוגעים לידיעות.
ג. פירסום ידיעות יהיה הוגן וללא הטיה.
ד. הכותרת לא תהיה מטעה.
ה. עתון ועתונאי יבחינו בפירסום בין פירסומת לחומר מערכת, באופן שלא תפורסם פירסומת הנחוצה כחומר מערכתי.

תיקון טעויות, התנצלות ותגובה

7. טעויות, השמטות או אי דיוקים שהם מהותיים בפירסום עובדות, יש לתקן במהירות, בהגינות ובהבלטה הראויה ביחס לפירסום המקורי. בנוסף לכך תפורסם במקרים המתאימים גם התנצלות. במקרים המתאימים תינתן לאדם שנפגע אפשרות הוגנת להגיב על טעות, השמטה או אי דיוק מהותיים במהירות ובהבלטה הראויה ביחס לפירסום המקורי.

פרטיות ושם טוב

8. א. לא יפרסמו עתון ועתונאי ללא הסכמתו של אדם דבר הנוגע לפרטיותו או לשמו הטוב והעלול לפגוע בו, אלא אם קיים עניין ציבורי בפירסום ובמידה הראויה. פירסום דבר כאמור מצריך ברגיל בירור מוקדם עם הנוגע בדבר ופירסום הוגן של תגובתו.

קרבנות

9. א. לא יפרסמו עתון ועתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של אדם שניספה או נפגע באופן חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, לפני שהידיעה על מותו או פגיעתו של אותו אדם באה לידיעת משפחתו הקרובה מפי גורם

סחיר הנלייוו 10 מא"י

יום המדינה

עתח משותף של עתוני הארץ

יום ששי, ה' אייר, חשי"ה - 14 באי' 1948 - עט"ו 4 אחר הצהרי' - יום אחרון לשלטון זרים

העם מכריז על מדינת ישראל

ב-29 בנובמבר 1947 קבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל ובתוקף זכותנו הטבעית וההסטורית אנו מברזים בזאת על הקמת מדינה בארץ-ישראל היא מדינת ישראל

יו יום המדינה על שנת המדינה עליהם בנינו שלטון זרים ויום המדינה 14 באי' 1948 - עט"ו 4 אחר הצהרי' - יום אחרון לשלטון זרים

של זרונה נתן המדינה וההחלטת האומות המאוחדות והחלטת על ופית העם היהודי לתקומה לאומית בארץ. זכות זו הוכרה בהצטרף למספר ימים כי כנוכחם 149 האומות כמגדע מסעם חבר האומות אשר נתן במיוחד תוקף כדלואופי לקשר ההסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ-ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו האומות. השואה שנחללה על עם ישראל בזמן האחרון בה הוכרעו לשבח מיליונים יהודים באירופה הייתה מחדש בעולו את ההכרח בפתרון בעיה העם היהודי מניסר המלכות והעצמאות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ-ישראל אשר התפתח הרווחה את שיעור המלכות לכל יהודי ותקנון לעם היהודי מספר על אומה שמת-לכות בזמן ששפת העמים שארית המלטה שניצלה מהשטח הנצחי האיום באירופה ייחודי ארצות אחרות לא חרלו להעמי' לארץ-ישראל על אף כל שרשי. בניקת וסכנה הוא מספר להבטח את זכויות יהודי כבוד חירות ועמל-שירים במלכות עם.

כל חוקי הספר הלבן בטלים ומבוטלים

כל שאר החוקים המיימים בארץ עומים בתקפם

שיתוף פעולה בין עתוננים, עתונאים ומו"לים הביא ליצירת מועצת העתונות ותקנון האתיקה. שיתוף פעולה מוקדם הרבה יותר היה ב-1948 - הוצאת עתון משותף לכל העתוננים ביום קום המדינה

הצניבורי בפירסומם. הפירסום יהיה באופן, כמידה וברגישות הראויים. לא יפרסמו עתון ועתונאי ידיעה בדבר מצב בריאותו של פצוע, קרבן פשיעה או עבירת מין אלא בהסתמך על מקור רפואי מוסמך. קטנינים 10.א. לא יפרסמו עתון ועתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של מי שטרם מלאו לו 14 שנה, בניסבות העלולות לפגוע בשמו, בפרטיותו או ברווחתו, אלא בהסכמת הוריו או אפוטרופסו ואם קיים עניין ציבורי בפירסום המזוהה ובמידה הראויה.

מוסמך, אלא אם קיימות נסיבות חריגות של עניין ציבורי בפירסום לאלתר. ב. בקבלת החלטה בעניין פירסום שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של אדם שניספה או שנפגע באופן חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, יתחשבו העתון והעתונאי בבקשת בני משפחת הקרבן שלא ליתן פירסום לפרטים אלה וישקלוה כנגד העניין הציבורי בפירסומם. הפירסום יהיה באופן, כמידה וברגישות הראויים. ג. בקבלת החלטה בעניין פירסום שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של קרבן פשיעה, יתחשבו העתון והעתונאי בבקשת הקרבן שלא ליתן פירסום לפרטים אלה וישקלוה כנגד העניין

ניגוד עניינים

15. א. לא יעמידו עצמם עתון ועיתונאי במצב בו קיים חשש לניגוד עניינים בין חובותיהם כעתון וכעיתונאי לבין כל אינטרס אחר.
- ב. מו"ל של עתון ובעליו יפרסמו בעתון אתת לשנה גילוי נאות של האינטרסים העיסקיים והכלכליים המהותיים שיש להם בתחום התקשורת ומחוצה לו.
- ג. היה לעתון אינטרס מהותי כלכלי או אחר, בתחום התקשורת או מחוצה לו בנושא של פירסום מסוים, יפרסם בצמוד לאותו פירסום גילוי נאות של האינטרס שלו.
- ד. שמותיהם של המו"ל, הבעלים והעורך של עתון יופיעו בכל גיליון שלו.

שימוש לרעה

16. א. לא יעשו עתון ועיתונאי שימוש לרעה במעמדם, בתפקידם או בכוחם לפרסם או להימנע מפירסום.
- ב. לא יעשו עתון ועיתונאי שימוש פסול במידע שהגיע לידיהם עקב עבודתם.

עיסוק נוסף

17. לא יעסוק עיתונאי בכל עיסוק, עבודה, שירות, יחסי ציבור, פידרסומת ואיסוף מודעות המעוררים חשש או מראית עין לניגוד אינטרסים או להטעיית הציבור.

טובת הנאה

18. לא יבקש ולא יקבל עיתונאי טובת הנאה בקשר לעניין הכרוך בעבודתו העיתונאית זולת מכלי התקשורת בו הוא מועסק.

אי תלות

19. לא ינחו עתון ועיתונאי במילוי תפקידם על ידי כל גורם חיצוני שאינו גלוי ובמיוחד לא על ידי מפרסמים וגופים שלטוניים, כלכליים ופוליטיים.

אמצעים פסולים

20. לא ישתמשו עתון ועיתונאי לשם השגת מידע באמצעים פסולים שיש בהם קלון למקצוע העיתונאות ובכלל זה אלימות, טחיטה, איום, פיתוי, חדירה שלא כדין לרשות הפרט, האזנת סתר שלא כדין וכל אמצעי אחר להשגת מידע העלול, בנסיבות העניין, לפגוע באופן חמור באמון הציבור בעבודה העיתונאית.

ציון מקור הפירסום

21. לא יציגו עתון ועיתונאי כלשהם את עבודתם של עתון ועיתונאי אחרים. בכל מקרה של ציטוט מידע שכבר פורסם באמצעי

- ב. לא יפרסמו עתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של מי שמלאו לו 14 שנה וטרם מלאו לו 18 שנה, בנסיבות העלולות לפגוע בשמו, בפרטיותו או ברווחתו, אלא אם קיים עניין ציבורי בפירסום המזהה ובמידה הראויה.

חולים ותורמי אברים

11. לא יפרסמו עתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של חולה נפש, מכור לסמים או לאלכוהול, תורם או נתמך של אברים וחולה סופני ללא הסכמתם או הסכמת בני משפחתם, לפי המקרה, אלא אם קיים עניין ציבורי בפירסום ובמידה הראויה.

חשודים, עצורים, נאשמים ומורשעים

12. א. עתון ועיתונאי יכבדו בפירסומיהם את העקרון היסודי שכל אדם הוא בחזקת חף מפשע אלא אם נמצא אשם בדין.
- ב. לא יפרסמו עתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של חשוד בעבירה טרם שהובא בפני בית משפט אלא אם הסכים לכך או אם קיים עניין ציבורי בפירסום.
- ג. פורסם בעתון דבר חשד, הגשת כתב אישום או הרשעת אדם, ונודע לעתון ולעיתונאי באופן מוסמך כי הוסר החשד או לא הוגש כתב אישום או בוטל או זוכה הנאשם בדין או נתקבל ערעורו של מורשע, לפי העניין, יפרסם זאת העתון בהבלטה הראויה.

משפטים אזרחיים

13. א. בפירסום שעניינו הליכים משפטיים אזרחיים, יציגו העתון והעיתונאי את עמדות כל הצדדים. אם הוגש כתב הגנה, ינתן לו פירסום הולם. אם טרם הוגש כתב הגנה, תינתן ברגיל לנתבע אפשרות לפירסום הוגן של עמדתו.
- ב. נדחתה או נמחקה תביעה בעניין אזרחי, ינתן לכך פירסום באופן דומה ככל האפשר לפירסום בדבר הגשת התביעה.
- ג. לא יפורסם דבר הנוגע לתביעה שנדחתה או שנמחקה כאמור אלא אם ציין דבר דחייתה או מתיקתה.
- ד. לא יפרסמו עתון ועיתונאי שאלות מתוך שאלון בהליך משפטי אזרחי, או פרטים כלשהם מתוכנו, אלא בצמוד לתשובות שנתנו לשאלות אלה.

אפליה וגזענות

14. לא יפרסמו עתון ועיתונאי דבר שיש בו משום הסתה או עידוד לגזענות או לאפליה פסולה על בסיס גזע, מוצא, צבע עור, עדה, לאומיות, דת, מין, עיסוק, נטיה מינית, מחלה או נכות גופנית או נפשית, אמונה או השקפה פוליטית ומעמד חברתי-כלכלי. לא יציגו עתון ועיתונאי איפיונים אלה אלא אם הם נוגעים עניינית לנושא הפירסום.

ב. עתונאי שהורשע בפסק דין סופי בעבירה שבית הדין לאתיקה קבע שיש בה קלון למקצוע העתונאות, יהיה רשאי בית הדין לחייב את העתון להפסיק את העסקתו של העתונאי במידה הראויה, כפי שיקבע בית הדין לאתיקה על פי העבירה ועל פי מכלול הנסיבות.

ג. בדונו בהשעיה ובהפסקת ההעסקה כאמור, ינהג בית הדין לאתיקה לפי סדר הדין שבתקנון מועצת העתונות.

ב"ב 26.3.97 החליטה מליאת המועצה על תיקון סעיף 17 ולהוסיף סעיף 17 ב', כדלהלן:

רואים כעיסוק נוסף המעורר חשש או מראית עין לניגוד אינטרסים או להטעיית הציבור, מבלי למעט מדרכי עיסוק נוסף אחרת:

1. תשדירי פירסום, יחסי ציבור או שירות דומה אחר הקשורים בתחום עיסוקו או מומחיותו של העתונאי המגיש שירותים אלה;
2. תשדירי פירסום, יחסי ציבור או שירות דומה אחר המוגשים על ידי עתונאי העוסק בחדשות, באקטואליה, בפרשנות, בתחקירים או בראיונות על מגוון נושאים;
3. יחסי ציבור, פירסום או איסוף מודעות הנעשים על ידי עתונאי על דרך קבע.

חוות דעת מייעצת בדבר תחולת הסעיף מוצע לאפשר לעתונאי לפנות לוועדה של מועצת העתונות בבקשה ליתן חוות דעת מייעצת בדבר חלותו של סעיף 17 על העיסוק הנוסף שהוא מבקש לעסוק בו. הסמכות ליתן חוות דעת מייעצת בשאלה הנדונה תוקנה לוועדת האתיקה שנקבעה בסעיף 23 של תקנון האתיקה או לוועדה מיוחדת שתוקם על ידי המליאה או הנשיאות למטרה זו, בהתאם לסעיף 33 לתקנון מועצת העתונות.

תקשורת אחר או על ידי סוכנות חדשות, יציינו העתון והעתונאי את זהות המפרסם המקורי.

חיסיון עתונאי

22. לא יגלו עתון ועתונאי מידע שנמסר להם בתנאי שישאר חסוי ולא יחשפו זהותו של מקור חסוי אלא בהסכמתו של המקור.

אתיקה בעתון

23. א. עתון ידאג להכשרה מתאימה של העתונאים העובדים בו בתחום האתיקה המקצועית של העתונות.

ב. מ"ל של עתון ובעליו יבטיחו את קיום התנאים המאפשרים לכל עבודה עתונאית הנעשית בעתון להתבצע על פי העקרונות של האתיקה המקצועית של העתונות.

ג. עתון ועתונאי רשאים לפנות לוועדת האתיקה של מועצת העתונות בבקשה לחוות דעה בעניין עקרוני מתחום האתיקה המקצועית של העתונות. ועדת האתיקה תפעל כגוף מייעץ.

עורך ועתונאי

24. א. לא יפורסמו בשמו של עתונאי כתבה או מאמר שתוכנם שונה באופן משמעותי על ידי עורך ללא הסכמת העתונאי.

ב. עורך שפסל לפירסום מאמר שחיבר עתונאי לא יפגע בזכותו של העתונאי לפרסם את המאמר בעתון אחר.

השעיה מעבודה עתונאית והפסקתה

25. א. עתונאי שהוגש נגדו על ידי המדינה כתב אישום בשל עבירה פלילית, ידון בעניינו בית הדין לאתיקה של מועצת העתונות ויקבע אם יש בעבירה המיוחסת לו קלון למקצוע העתונאות. קבע בית הדין לאתיקה שבאותה עבירה יש קלון למקצוע העתונאות, יהיה רשאי לחייב את העתון להשעות את העתונאי מעבודתו העתונאית במידה הראויה כפי שיקבע בית הדין לאתיקה על פי העבירה ועל פי מכלול הנסיבות וזאת עד להכרעת הדין הסופית.